

KINNITATUD
Keskkonnaameti
2.11.2023
korraldusega nr 1-3/23/615

Meeri kanakulli püsielupaiga (Keeri-Karijärve loodusala) kaitsekorralduskava

Sisukord

1. Ala iseloomustus	4
1.1 Uuritus ja seire	5
2. Väärtused ja kaitse eesmärgid	6
3. Kavandatavad kaitsekorralduslikud tegevused	9
3.1 Külastuskorraldus ja tähistamine	10

Kasutatud lühendid, mõisted ja selgitused

KE – kaitse-eeskiri

Kaitseväärtus – kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk)

Kaitse eesmärk – kaitseväärtuse soovitud seisund

KeA – Keskkonnaamet

KAUR – Keskkonnaagentuur

KKK – kaitsekorralduskava

LKS - looduskaitseeadus

LKA – looduskaitseala

PEP – püsielupaik

LoD – loodusdirektiiv (käsitleb ohustatud elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitsepõhimõtteid)

LoA – loodusala (loodusdirektiivi I ja II lisas nimetatud elupaigatüüpide või liikide kaitseks asutatud ala)

RMK – Riigimetsa Majandamise Keskus

EELIS – Eesti looduse infosüsteem

SKV – sihtkaitsevöönd

Säilitamine – olemasolevate väärtuste säilitamine (seisund ei muutu halvemaks, säilitamine ei tähenda seda, et seisund peab jääma samaks) (looduslik areng)

Seisundi parendamine – arvestatava esinduslikkusega (C) elupaikade seisundi parendamine (kraavide sulgemine, looduslikule arengule jätmise jms)

1. ALA ISELOOMUSTUS

Püsielupaiga peamiseks väärtuseks on vanad loodusmetsad, kus on ka kanakulli pesa. Vanade metsade range kaitsega tagatakse ohustatud metsaliikidele vajalik kaitse.

Kaitstava ala nimi	Meeri kanakulli püsielupaik (KLO3000706)
Loodusala nimi	Keeri-Karijärve loodusala (EE0080316)
Pindala	15,6 ha
Asukoht ja piirid	https://register.keskkonnaportaal.ee/register/internationally-important-area/8953235
Kaitsekord	„Kanakulli püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri” https://www.riigiteataja.ee/akt/12763219?leiaKehitiv
Koostaja nimi	Kaidi Erik
Koostamise aasta	2023
Kaitsekorralduskava koostamise kord	„Kaitsekorralduskava koostamise ja kinnitamise kord ning kaitsekorralduskava kinnitaja määramine” https://www.riigiteataja.ee/akt/104112022001

Keeri-Karijärve looduslal asuvad siseriiklikult kaitstavad alad Keeri-Karijärve looduskaitseala ja Meeri kanakulli püsielupaik. Keeri-Karijärve looduskaitsealal olemas kehtiv kaitsekorralduskava¹.

Kaitsekorralduskava annab soovitusel kaitstava ala valitsejale kaitse eesmärkide saavutamise parimatest viisidest, kuid ei loo õigusi ega kohustusi kolmandatele isikutele.

Meeri kanakulli püsielupaiga (Keeri-Karijärve loodusala) kaitsekorralduskava on koostatud tähtajatult. Kava vaadatakse üle ja uuendatakse põhjendatud juhtudel kaitseväärtuste kaitse tagamise eesmärgil lähtuvalt tulemuslikkuse hindamise või uue inventuuri andmetest.

¹ Keeri-Karijärve looduskaitseala kaitsekorralduskava
<https://eelis.ee/GetFile.aspx?fa il=-1592645661>

1.1 Uuritus ja seire

Inventuurid

Meeri kanakulli püsielupaigas toimus esmane elupaigatüüpide inventuur Natura pilootprojekti raames aastal 2000. Pärast seda pole püsielupaigas elupaigatüüpide andmeid täpsustatud. Inventuuri andmetel leidub alal elupaigatüüp vanad loodumetsad (9010*) esinduslikkusega A.

Riiklik seire

Esimesed Meeri kanakulli pesaandmed pärinevad 2008. aastast ja riiklik seire toimus viimati 2018. aastal². Mõlemal korral oli pesa asustamata.

Inventuuride ja uuringute vajadus

Vajalik on täpsustada elupaigatüübi vanad loodumetsad (9010*) paiknemist ja esinduslikkust.

² Kanakulli pesitsusedukuse seire 2018.a. Eesti Ornitoloogiaühing

2. VÄÄRTUSED JA KAITSE EESMÄRGID

Loodusala looduskaitse väärtus on Euroopa Liidu Loodusdirektiivi I lisasse kantud kooslus. Tabelis 1 ja 2 võetakse kokku Meeri kanakulli püsielupaiga (Keeri-Karijärve loodusala) kaitseväärtuste hoidmisega seotud kaitse eesmärgid, soodsa looduskaitse seisundi saavutamist või hoidmist mõjutavad tegurid ning nende ärahoidmiseks või leevendamiseks ettenähtavad meetmed ning kaitsetegevuse oodatavad tulemused kaitsekorralduskava perspektiivis. Liigi soodsa seisundi saavutamise või hoidmise tarvis seatavad meetmed on seatud vastavalt kanakulli tegevuskavale, kui ei ole tabelis märgitud teisiti. Kava on leitav Keskkonnaameti kodulehel ja viide on lisatud.

Kanakulli eesmärgi määramisel on arvestatud riikliku seire, kanakulli tegevuskava ja elupaigatüüpide inventuuri andmetega. Asustamata pesade korral ei määrata eesmärgiks pesitsevate paaride arvu. Eesmärgiks on kanakullile sobivate pesapaikade säilimine.

Tabel 1. Meeri kanakulli püsielupaiga (Keeri-Karijärve loodusala) kaitseväärtuste koondtabel (kooslused)

Kaitseväärtus ³	Seisund ⁴ (pindala/ esinduslikkus)	Kaitse eesmärk ⁵	Mõjutegurid	Meetmed	Oodatav tulemus ⁶	Märkused	Panus üldpindalasse / SDF-i (%) ⁷
Loodusala eesmärgid							
Vanad loodumetsad (9010*) KE – ei, LoD – I, LoA – jah	<ul style="list-style-type: none"> 14,7 ha / A Andmed vanad, vajavad täpsustamist 	<ul style="list-style-type: none"> Elupaigatüübi säilitamine 14,7 ha Andmete täpsustamine 14,7 ha⁸ 	<ul style="list-style-type: none"> - 	<ul style="list-style-type: none"> Püsielupaik liita looduskaitsealaga. Looduslikule arengule jätmine 14,7 ha Inventuur 14,7 ha. 	<ul style="list-style-type: none"> Heas seisus elupaiku on säilinud 14,7 ha Andmed on täpsustunud 14,7 ha-l 	Vajalik tüübi muutmine, et väärtus oleks lisatud kaitse-eesmärkide hulka.	0,021/0,025

³ LKS – kaitsekattegoria looduskaitsealade alusel;
KE (jah/ei) – on või ei ole kaitstava ala kaitse-eesmärk;
LoD – loodusdirektiivi lisa number;

LoA (jah/ei) – on või ei ole loodusala kaitse-eesmärk;

⁴ Elupaigatüübi esinduslikkus: A – väga hea, B – hea, C – arvestatav, p – potentsiaalne

⁵ Kaitse eesmärk seatakse aastaks 2050

⁶ Oodatav tulemus seatakse aastaks 2050 ja tulemuslikkust hinnatakse iga 10 aasta tagant

⁷ [2019. a loodusdirektiivi aruande andmete põhjal](#) Numbrid näitavad, milline on selle loodusala elupaigatüüpide osakaal kogu Eesti elupaigatüüpide / kõikide SDF-i kantud elupaigatüüpide pindalast.

⁸ Elupaigatüüpide andmed peavad olema täpsustunud aastaks 2030

Tabel 2. Meeri kanakulli püsielupaiga (Keeri-Karijärve loodusala) kaitseväärtuste koondtabel (liigid)

Kaitseväärtus	Seisund	Kaitse eesmärk	Mõjutegurid	Meetmed	Oodatav tulemus	Märkused
Siseriiklikud eesmärgid						
Kanakull (<i>Accipiter gentilis</i>) LKS – II, KE – jah, LoA – ei	Pesa asustamata ⁹ Liik pesitses 2022. aastal Keeri-Karijärve LKA Kõia SKV-s.	Kanakullile sobiv pesitsusala on säilinud vähemalt 15,6 ha-l.	Pesitsusaegne häirimine ¹⁰ .	Järelevalve, külastuse mittesuunamine kanakulli püsielupaika.	Kanakullile sobiv pesitsusala on säilinud vähemalt 15,6 ha-l.	

⁹ Kanakulli pesitsusedukuse seire 2018.a. Eesti Ornitoloogiaühing

¹⁰ Kanakulli tegevuskava

<https://keskkonnaamet.ee/elusloodus-looduskaitse/looduskaitse/liigikaitse#linnud>

3. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED

Vajalike tegevuste tabelisse (tabel 3) on koondatud tööd, mis on vajalikud kaitse eesmärkide saavutamiseks, tabelit võidakse tulevikus täiendada.

Tabelis on tegevused jaotatud vastavalt tegevuse olulisusele järgmistesse prioriteetsusklassidesse:

- 1) esimene prioriteet – hädavajalik tegevus, milleta kaitse eesmärkide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu, see on kaitseväärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus (taastamine, taasloomine); kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus (inventeerimine);
- 2) teine prioriteet – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
- 3) kolmas prioriteet – soovituslik tegevus ehk tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele (infotahvlid, külastustaristu).

Tabel 3. Vajalikud tegevused aastaks 2033

Jrk	Tegevuse nimetus	Maht	Tegevuse tüüp	Korraldaja	Prioriteet	Ajagraafik
Inventuurid, seired, uuringud						
1	Kanakulli riiklik seire		Seire	KAUR	I	Vastavalt seirekavale
2	Elupaigatüübi 9010* andmete täpsustamine	14,7 ha	Inventuur	KeA	I	2030 ¹¹
Kavad, eeskirjad						
3	Kaitseala tüübi muutmine looduskaitsealaks		Kaitsekorra muutmine	KeA	I	2028
4	Kaitsekorralduskava andmete üle vaatamine ja vajadusel uuendamine		Tegevuskava	KeA	I	2031
5	Kaitsekorralduskava tulemuslikkuse hindamine		Tegevuskava	KeA	I	2031

¹¹ Elupaiga tüüpide andmed peavad olema täpsustunud aastaks 2030

3.1 Külastuskorraldus ja tähistamine

Püsielupaika külastust ei suunata ja ala piire looduses ei tähistata, sest alal paikneb ohustatud liigi elupaik. Ühtlasi paikneb alal vana loodusmets (9010*), mida intensiivsem külastus võib kahjustada (tallamine, häirimine, vajalikud raie tööd hoolduseks, ohutuse tagamiseks jne).